

วัฒนธรรมความเชื่อกับโรตม:เร็งในชุมชนกะเหรี่ยงแม่สะเรียง

ศิวาพรรณ สิงห์สา

การประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จากงานประจำสำนักงานวิจัย: R2R เพิ่มคุณค่า พัฒนาคน พัฒนาศักยภาพ
ครั้งที่ 2 วันที่ 16 กรกฎาคม 2552

วัฒนธรรมความเชื่อโรตม:เร็งในชาวกระเหรี่ยง

เทียนห่่งพรวงตา พ้าทอ:เหรียญ

เสนาะเสียงสาละวิน งามตื่นธรรมชาติ

พระราชพิธีสงกรานต์ กล้ายามีหอมเอื้องแซะ

ความเป็นมา

วัฒนธรรมและความเชื่อที่กำหนด

- ✘ ห้ามเอาคนตายนอกหมู่บ้านเข้ามาในหมู่บ้านหรือผ่านหมู่บ้าน
- ✘ การเจ็บป่วยที่หาสาเหตุไม่ได้เป็นการทำสยาตาสตร์ การแก้ไขผู้ที่ถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้กระทำต้องตาย
- ✘ การเจ็บป่วยของผู้น่าสงสารที่มีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนจากบรรทัดฐานของสังคมจะถูกให้ความหมายของการเจ็บป่วยว่ามีเชื้อโรคที่สามารถกระโดดไปหาคนอื่นได้

สิ่งที่ได้รับการบอกเล่า และได้เห็น

- ✘ ทำให้สงสัยว่า ทำไมจึงเชื่ออย่างนี้ จึงดำเนินการศึกษา
- ✘ โดยผ่านเรื่องเล่าผู้ป่วยโรคมะเร็งในชุมชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
- ✘ การศึกษาเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาแนวคิดการให้ความหมายการรับรู้ที่เกี่ยวกับ
โรคเมะเร็งในชาวกะเหรี่ยง
2. เพื่อศึกษากระบวนการทางวัฒนธรรมที่จำแนกการ
เจ็บป่วยในชุมชน
3. เพื่อศึกษาผลกระทบจากการจำแนกการเจ็บป่วยด้วย
โรคเมะเร็งที่นำไปสู่แบบแผนการดูแลผู้ป่วยเมะเร็งในชุมชน
กะเหรี่ยง

ตำตาม

ตนในชุมชนจำแนกลักษณะอาการการให้
ความหมายการเจ็บป่วย กระบวนการทาง
วัฒนธรรมความเชื่อต่อการเจ็บป่วยและมีผล
ต่อแบบแผนการดูแลการปฏิบัติต่อผู้ป่วยใน
ชุมชนอย่างไร

ได้เห็น ได้ฟัง ได้รู้

- ✘ พี่ป่วยมาทำแผลที่สถานีนอนามัยมีแผลที่ต่อลักษณะ:ดล่ำด่ำ มีหนองมีกลิ่นเหม็น พี่ป่วยไม่มีไม้ไม่พูด ซ้ำจักรยานยนต์มาเอง
- ✘ หมอไปถอดท่อออกจากท้องของพ่อด้วย พ่อตายแล้ว
- ✘ เข้าไปที่บ้านของพี่ป่วย ทุกคนไม่มีใครรู้จักพี่ป่วย อยู่ห่างๆ
- ✘ ลูกสาวบอกว่า “หมอใส่ถุงมือ เอาผ้าปิดจมูกด้วย เชื่อโรค:กระ:โตดหาหมอ”

อีกชีวิตหนึ่ง

- ✘ มีญาติ ดนในชุมชนมาเยี่ยมเยียนพูดคุยตลอดเวลา
- ✘ พู่ป่วยแม้จะเจ็บป่วยมีแผลที่มุมปาก มีกลิ่นเหม็น แต่สีหน้าและแววตายังคงสดใส
- ✘ การกินอยู่ร่วมกันเป็นไปด้วยความสันทัด รับประทานอาหาร มานอนเพ้าข้างๆ
พูดคุย
- ✘ เมื่อตายแล้วญาติพี่น้องช่วยกันทำแผลอาบน้ำให้

ชีวิตที่เหลืออยู่

กระบวนการทางสังคมและวัฒนธรรมที่ทำให้ประสบความสำเร็จ

การจับป๋วยที่มนุษย์เพชฌัญญูแตกต่างกันแม้ว่าจะเป็นโรคเดียวกัน

- ✘ ความเชื่อ จริยธรรมและศีลธรรมที่เป็นบรรทัดฐานของสังคม
- ✘ วิถีชีวิต พฤติกรรม
- ✘ ทรัพยากร ที่มีต่อผู้นำทางจิตวิญญาณ
- ✘ ความสำเร็จ ที่รับรู้ ได้เห็น และการเชื่อมโยง

สิ่งที่ตามมา

✘ ความทุกข์ที่ซ้ำเติม

จากการเจ็บป่วยที่ไม่สามารถรักษาได้

การให้ความหมายของการเจ็บป่วย

พฤติกรรมที่แสดงออกทั้งการกระทำ และคำพูด

ระยะสุดท้ายที่ไร้ที่พึ่งทางใจ

เมื่อรู้แล้ว

- ✘ เข้าใจการตีความหมายของการเจ็บในมุมมองของแต่ละสังคม
- ✘ การมองข้าม พูดแล้วไม่เข้าใจ บางครั้งไม่สนใจ
- ✘ ทำร้ายผู้อื่นโดยไม่รู้ตั้งใจ ชำเตมิให้เกิดความทุกข์

ข้อเสนอแนะ

บุคลากรทางสาธารณสุขยอมรับและเข้าใจว่าการเจ็บป่วย
ไม่ซับซ้อนมากของบุคลากรทางด้านสาธารณสุขแต่เพียงอย่างเดียว
เดี๋ยว ชุมชนก็มีวิธีมองการเจ็บป่วยตามรูปแบบความเชื่อ
ของชุมชน การดูแลผู้ป่วยจึงต้องมีความสัมพันธ์กับความ
เชื่อที่เป็นกฎเกณฑ์ตามระบบความเชื่อของชุมชนด้วยจึงจะทำ
ให้เกิดการดูแลที่สามารถแก้ไขปัญหาสาเหตุที่แท้จริงได้